

סדנה לפיתוח הבעה בע"פ ובכתב

יעל דהן

יועצת לביה"ס היהודי המקוון Zehud
ומנהלת המחלקה לעברית

כנס עברית עכשיו - ניו ג'רסי
חשוון תש"פ - נובמבר 2019

ההרצאה נבנתה בהשראת הידע שהקנתה
הגב' טובה שמעון, מורתי הדגולה, יוצרת תכנית תל עם

מערך הלמידה מהקדמה ממקדת ועד יצירה

• הקדמה ממקדת

• הקניה

• הפנמה

• בדיקה

• יצירה

• הערכה

הקדמה ממקדת – חשיפה ראשונית

הקדמה ממקדת

מורה ותלמידים

מרחב הכיתה

שיעור על תחביבים: כלי נגינה במרכז הכיתה, הילדים מביאים תלבושות בהתאם לתחביב, תמונות הקשורות בתחביב

הקניה - הוראה מכוונת של תכנים ותבניות

הקניה

מורה

טקסט

לדוגמא: המורה קוראת טקסט המספר על תחביב, ומקשר בין הטקסט לתמונות, צפייה בסרטון מדובב עם כתובית

הפנמה – התלמיד מפנים בכוחות עצמו את מה שהוקנה לו

הפנמה

תלמיד

טקסט, משחק

לדוגמא: קריאה והקלטה עצמאיים של טקסט העוסק בתחביב, קריאה בחברותא, משחק, כתיבת תשובות לשאלות, הכנת פנטומימה של התחביב ועוד

בדיקה - פיתוח בילד מכניזם של תיקון עצמי

בדיקה

תלמיד (מורה)

סביבה עברית, חברים

לדוגמא: השוואת עבודה עם חבר/ה או עם תשובה מוצגת, השוואה עם פוסטר המכיל תמונה ומלל של תחביבים, לוח פעלים הקשור לתחביבים

יצירה- המצאת הטקסט והטעויות

יצירה

תלמידים

סביבה עברית, טקסט, חברים

לדוגמא: כתיבת טקסט על דמות הקשורה בתחביב, קריאת הטקסט באופן דרמטי, תשובות על שאלות חשיבה

הערכה

הערכה

מורה (תלמידים)

מחווון מובנה

[אוצר מילים, תבניות לשון, נושא (הדהוד הכיתה או מעבר)]

לדוגמא: בניית משחק, הצגה, מבחן

רכישה

- באופן מולד יש למוח יכולת לזהות ולהפנים מספר רב של תבניות תחביריות ודקדוקיות בלי לימוד פורמלי (Language Instinct).
 - שימוש אותנטי בשפה. אוצר המילים וחוקי הדקדוק אינם מוצגים במנותק מהתוכן, והמבנים הלשוניים אינם מוגבלים לזמן אחד.
 - סביבת הלמידה היוצרת תנאים לרכישה לפני ההקניה.
- לדוגמא:

- פוסטרים המכילים אוצר מלים ותבניות לשון
- שירים המכילים אוצר מלים ותבניות לשון
 - השימוש בצבע כקוד דקדוקי
 - שימוש בסמלילים קבועים
 - שימוש בהוראות קבועות
 - צירוף תמונות למילים

סוגי הבעה בכתב ובע"פ - הבעה תפקודית

הבעה תפקודית

- שימוש באוצר מילים לתקשורת תפקודית פשוטה בכיתה
- שימוש באוצר מילים מוגבל לנושאים בכיתה
- שימוש בתבניות של הכיתה

סוגי הבעה בכתב ובע"פ - הבעה עיונית

הבעה עיונית

- שימוש באוצר מילים ובמשפטים להבעה של רעיון על נושאים שנלמדו בכיתה
- שימוש בתבניות לשון שנלמדו הכיתה
- שאילת שאלות על נושאים שנלמדו בכיתה

סוגי הבעה בכתב ובע"פ - הבעה יצירתית

הבעה יצירתית

- שימוש במילים, במשפטים ופסקות
- שימוש במה שנלמד בכיתה ליצירת חומרים חדשים
- קריאה דרמטית של טקסט מוכר

רמות תקשורת ואפיון עפ"י

ACTEFL (American Council on the Teaching of Foreign Languages)

Zehud
Jewish Online School

אתגר	סוג ההבעה	אופן המבע	ממילה לפסקה	שלב	רמה
שימוש במבטים שאינם תדירים בכיתה	תפקודית	מילים מחיי הכיתה	חיקוי מלים של מורה/מחשב	מתקשים מאד	מתחילה/ Novice
המצאה של חיבורים חדשים	תפקודית ועיונית	משפט קצר מחיי הכיתה	חיקוי מילים בודדות, ביטויים, תבניות. הדהוד של מה שהמורה אמרה/קראה	מתקשים	מתחילה/ בינונית/ Novice - Intermediate
שגיאות בהפעלת התבניות והצורות הדקדוקיות הנכונות	עיונית	שאלת שאלות ותשובה עליהן מחיי הכיתה	המצאת משפטים ע"י צירוף מילים ותבניות שנלמדו.	מתפתחים	בינונית/ Intermediate
אתגר ביצירת תבניות לשון נכונות. היסוס בדיבור	עיונית ויוצרת	שאלת שאלות ותשובה עליהן מעבר לחיי הכיתה	בניית משפט ארוך, שאלת שאלות	מתקדמים	בינונית/ מתקדמת/ Intermediate- Advanced
להמשיך ולהתפתח	יוצרת	השתתפות בשיחה, ופיתוח שיחה גם מעבר לחיי הכיתה.	הבעה בפסקאות, שימוש בתבניות מורכבות	מצטיינים	מתקדמת Advanced

לאיזו הבעה בע"פ מצפה הסביבה מתלמידינו, ואיך נבנה אותה?

לאיזו הבעה הסביבה מכוונת?

הבעה תפקודית – יוצרת.

איך נגיע למטרה?

- ניצור סביבה עברית – קירות מדברים ותומכים בנושא השיחה
- נדבר בעברית אותנטית, טבעית ופשוטה
- נאפשר בכיתה זמן להבעה בע"פ
- ננסה לפתוח כל שיעור בדקות אחדות של שיחה

מטלה בקבוצה

• לפני שמתחילים, כותבים את המטרות (בכפוף לגיל התלמידים):

• מבחינה רעיונית

• מבחינת אוצר המילים

• מבחינת תבניות לשון

• נושאים

• קבוצה 1- היכרות עם אנשים חדשים

• קבוצה 2- קונים בסופר בישראל

• קבוצה 3- כיצד מדליקים נרות בחנוכה?

• קבוצה 4- נער יהודי כותב יומן בתקופת המכבים

Zehud
Jewish Online School

תודה על ההקשבה!

יעל דהן

dayael@013.net +972523849007